

PRINCIPY FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

WEBINÁŘ PRO ZŘIZOVATELE (OBCE)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

24. ÚNORA 2023

OBEČNÁ VÝCHODISKA 1

- systémy financování škol a školských zařízení **v zemích EU** naprosto rozdílné
- závislost na uspořádání veřejné správy v daném státě
- závislost na míře právní subjektivity škol a školských zařízení
- závislost na pracovněprávním postavení pedagogických pracovníků
- stát platí zejména mzdy pedagogických pracovníků a jejich další vzdělávání
- regionální úroveň provoz a nepedagogické zaměstnance

OBEČNÁ VÝCHODISKA 2

- v současném systému značná autonomie rozhodování a řízení na úrovni škol i územních samosprávných celků
- v oblasti vzdělávání vysoká míra decentralizace
- samostatná právní subjektivita všech škol a školských zařízení
- způsob a pravidla financování – jedním z nástrojů pro iniciaci a podporu systémových změn

OBECNÁ VÝCHODISKA 3

- roztráštěná sídelní struktura – 6 254 obcí
- 448 obcí do 100 obyvatel
- 4 811 obcí do 1 000 obyvatel (77 %)
- 5 559 obcí do 2 000 obyvatel (89 %)

- každá obec je povinna zajistit **podmínky** pro předškolní vzdělávání a povinnou školní docházku svých obyvatel zákon stanoví více možností, jak tuto povinnost naplnit; jednou z nich je zřízení „vlastní“ školy (MŠ a ZŠ)

OBECNÁ VÝCHODISKA 4

- Ke konci roku 2022 bylo v rejstříku škol a školských zařízení zapsáno:
- **9 982 právnických osob** vykonávajících činnost škol a školských zařízení, tj. nutné zajistit 9 982 plně kvalifikovaných ředitelů!
 - 69 MŠMT
 - 5 MO, MV a MSp
 - 1 Mze
 - 1 521 kraje
 - 1 214 soukromý zřizovatel
 - 141 církev
 - **7 031 obce:**
 - z **6 254 obcí zřizuje školu pouze méně než jedna polovina a pouze cca 870 obcí zřizuje MŠ i ZŠ**
 - průměrný počet žáků v základních školách obcí do 1000 obyvatel je okolo 60, tj. jedná se zpravidla o tzv. neúplné základní školy
 - přibližně 1 020 základních škol vzdělává pouze žáky 1. stupně a v jedné třídě vzdělává žáky více ročníků. Tyto školy vzdělávají v jedné třídě průměrně 13,2 žáků

HLAVNÍ PRINCIPY FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ OD ROKU 2020

- nejvýznamnější změna parametrů distribuce finančních prostředků státního rozpočtu do regionálního školství za posledních 20 let
- zvýšení transparentnosti, předvídatelnosti a stability systému pro všechny úrovně jejího řízení
- centralizace kompetencí v oblasti distribuce finančních prostředků státního rozpočtu v zásadních oblastech vzdělávací soustavy z KÚ na úroveň MŠMT – **mateřské školy, základní školy, školní družiny, střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy** (oddělení financování obecního školství od krajského školství; efektivnější a pružnější řízení vzdělávací soustavy)
- otevření prostoru pro zvýšení kvality výuky prostřednictvím financování pedagogické práce na „skutečně odučené hodiny“ (pojmy PH_{max} a PH_{školy})

- otevření prostoru pro snížení počtu dětí a žáků ve třídě, dělení tříd na skupiny, využití tandemové výuky či prodloužení doby provozu mateřských škol
- garance, že škola bude mít dostatek peněz pro skutečné platové tarify svých pedagogických pracovníků, pokud je organizace školy v souladu s právními předpisy a nastavenými parametry (viz „výjimkové“ školy)
- garance, že škola vždy obdrží určitý objem prostředků i na motivační složky platu (progrese normativu na nenárokové složky platu podle průměrné naplněnosti třídy školy a počtu žáků se SVP)
- nový model normativního způsobu financování nepedagogické práce **přímo spojené s činností školy** (parametr ředitelství, třída a další pracoviště) – pozitivně se zohledňuje spolupráce obcí (svazkové školy)

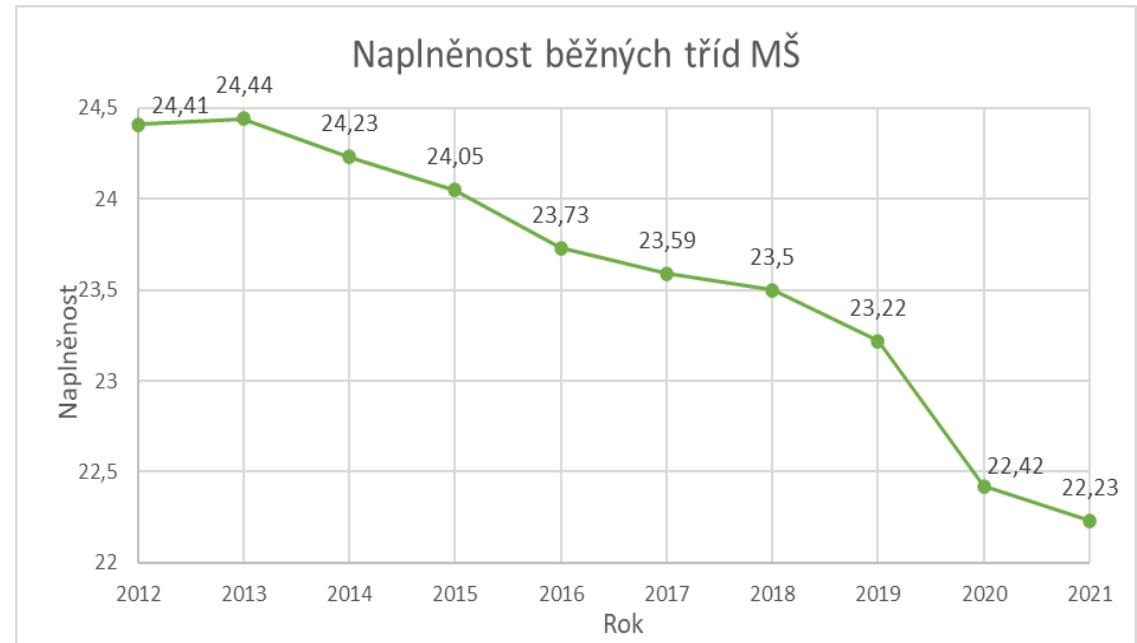
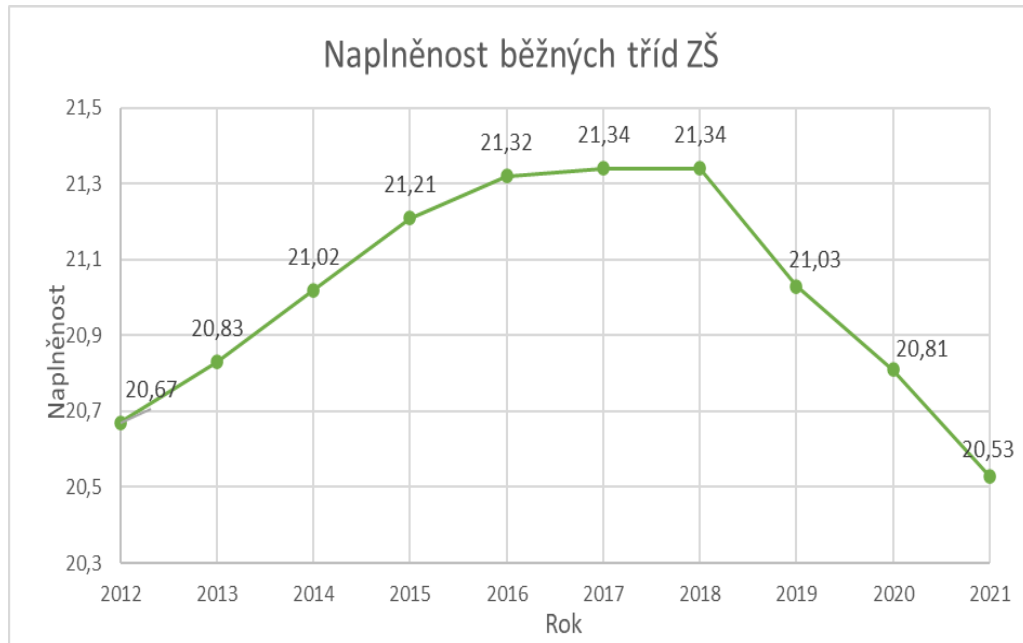
SCHÉMATA

- rozpis rozpočtu z úrovně MŠMT na daný kalendářní rok vychází ze školou vykázané skutečnosti k 30. září předcházejícího roku
- parametry maximálního počtu odučených hodin financovaných ze státního rozpočtu jsou stanoveny právními předpisy – nařízením vlády č. 123/2018 Sb. a příslušnými vyhláškami

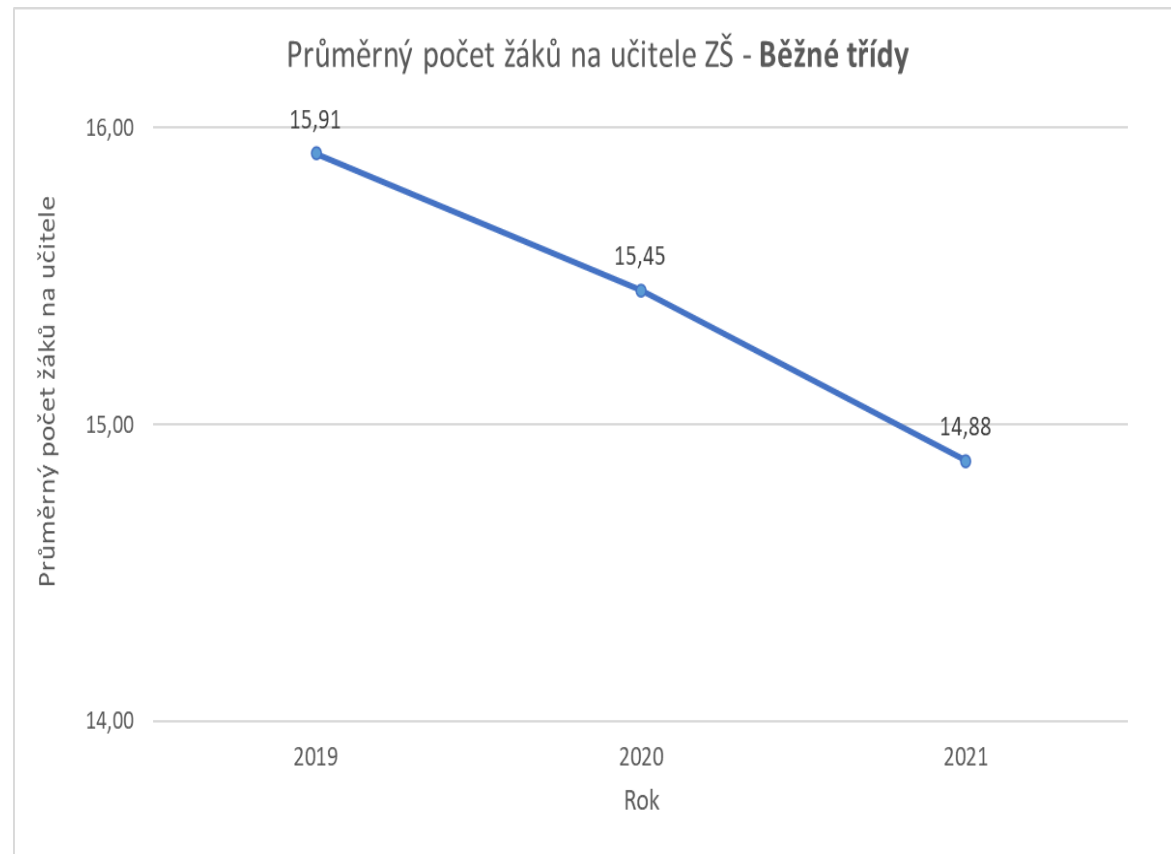
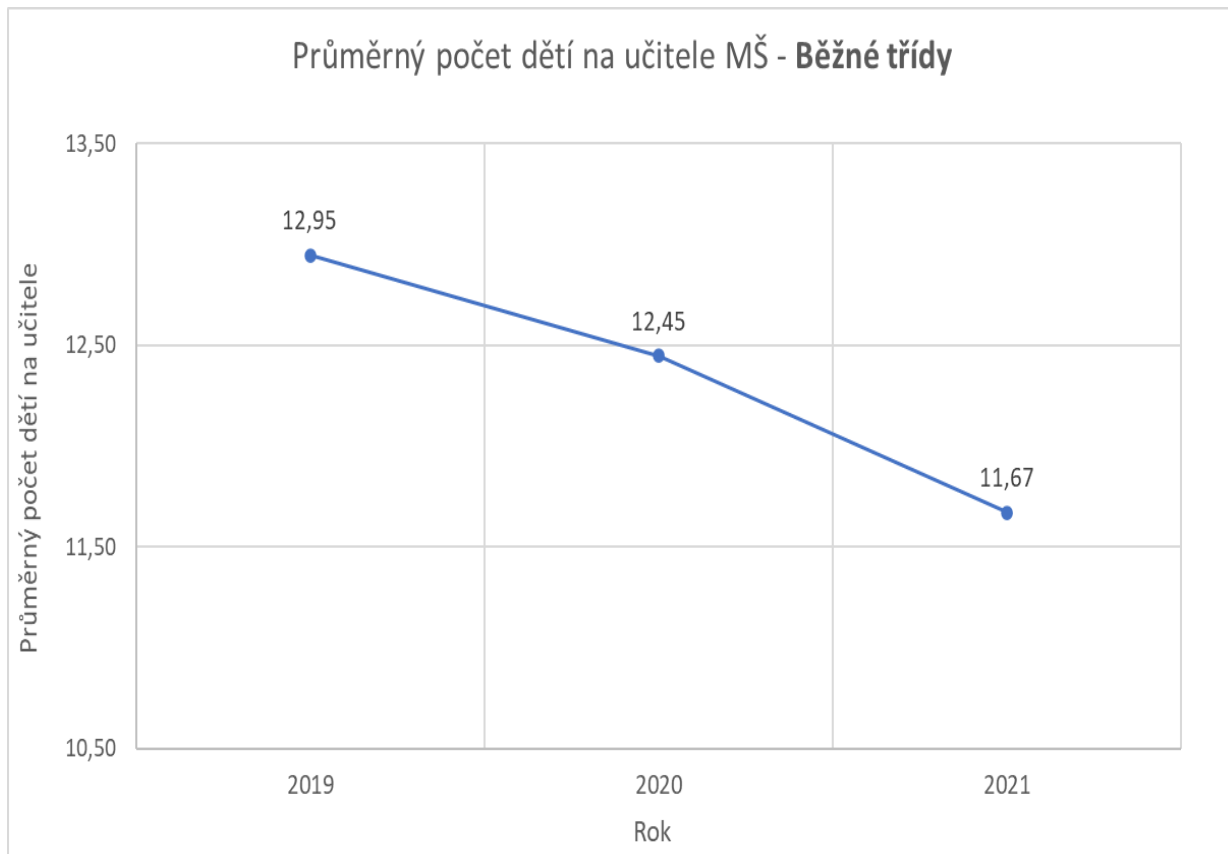
	MŠ	ZŠ	SŠ	ŠD	Konz.	VOŠ	ZUŠ
MŠMT	<u>NORMATIV NA PEDAGOGICKÉHO PRACOVNÍKA</u>					Oborový normativ na studenta	Oborový normativ na žáka
	Objem platových tarifů podle vykázaných údajů						
	Normativ ostatních nárokových složek platů /1 pedagoga						
	Normativ nenárokových složek platu /1 pedagoga						
	Opravný koef. zohledňující naplněnost běžných tříd a oddělení						
	Opravný koef. zohledňující inkluzi v běžných třídách a odděleních				x		
KRAJSKÝ ÚŘAD	REZERVA						

	MŠ	ZŠ	SŠ	Konz.	VOŠ	ZUŠ
MŠMT	<u>Normativ na ředitelství</u>					Oborový normativ na žáka
	podle počtu tříd			podle počtu žáků		
	<u>Normativ na pracoviště</u>					
	podle počtu tříd			podle počtu žáků		
	<u>Normativ na třídu</u>			<u>Normativ na žáka v oboru vzdělání</u>		
		Normativ na třídu v oboru vzdělání				
KRAJSKÝ ÚŘAD	REZERVA					

VLIV ZMĚNY FINANCOVÁNÍ NA NAPLNĚNOST TŘÍD

VLIV ZMĚNY FINANCOVÁNÍ NA POČET DĚTÍ A ŽÁKŮ NA 1 ÚVAZEK UČITELE

POZOR:

- nezměnil se způsob financování školských služeb ze státního rozpočtu (zařízení školního stravování, školní klub apod.) – **i nadále KÚ prostřednictvím krajských normativů**
- nezměnila se odpovědnost zřizovatele za financování **provozních a investičních nákladů** spojených s činností jimi zřizovaných škol a školských zařízení – viz dále!

NA JAKÉ VÝDAJE POSÍLÁ FINANČNÍ PROSTŘEDKY STÁT (MŠMT)

- tzv. prostředky na přímé výdaje na vzdělávání a školské služby:
- platy, náhrady platů a ostatní související výdaje zaměstnanců školy nebo školského zařízení
- výdaje na náklady spojené s výukou dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (§ 16 odst. 9 ŠZ)
- výdaje na učební pomůcky
- výdaje na školní potřeby a na učebnice (pokud jsou v souladu s právními předpisy poskytovány žákům bezplatně)
- výdaje školy na dopravu při akcích v rámci vzdělávání podle příslušného rámcového vzdělávacího programu
- výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a výdaje na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání

- prostředky na **přímé výdaje** na vzdělávání poskytované ze státního rozpočtu **neobsahují provozní a investiční výdaje** škol a školských zařízení

JAKÉ VÝDAJE ZAJIŠŤUJE OBEC (SVAZEK OBCÍ) JAKO ZŘIZOVATEL

- zajišťuje provozní a investiční výdaje (výdaje na pořízení a technické zhodnocení dlouhodobého majetku) „svých“ škol a školských zařízení
- může přispívat „svým“ školám na další neinvestiční výdaje jinak hrazené ze státního rozpočtu podle školského zákona (zejména na platy)
- musí uhradit zvýšené výdaje na vzdělávací činnost školy či školní družiny nad výši stanovenou ze státního rozpočtu v případě, že povolí škole výjimku z nejnižšího počtu dětí či žáků ve škole či třídě („výjimková“ škola či školní družina)

ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ

- základní zdroj příjmů obcí, ze kterého obec plní své finanční zřizovatelské povinnosti
- zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů
- koeficient poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,09 – vznikl za účelem krytí provozních (neinvestičních) výdajů škol (MŠ a ZŠ) zřizovaných danou obcí
- <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty/prijmy-kraju-a-obci/financovani-materskych-a-zakladnich-skol/2015/informace-o-vysi-prostredku-ktere-obce-z-20529>

FINANČNÍ TOKY

- MŠMT – krajské úřady - rozpočet jednotlivých obecních škol a školských zařízení, ale
 - MŠMT provádí nápočet finančních prostředků (a limitu počtu zaměstnanců) na pedagogickou práci škol + nepedagogickou práci škol přímo na každou jednotlivou právnickou osobu
 - krajský úřad finanční prostředky rozepisuje a poskytuje školám a školním družinám **ve výši stanovené ministerstvem**
 - krajský úřad může upravit škole výši přidělených prostředků státního rozpočtu **pouze** ve výjimečných případech upravených zákonem + směrnicí
 - krajský úřad doplní rozpis rozpočtu o prostředky na školské služby (zařízení školního stravování, školní klub) a podpůrná opatření
 - **škola dostane 1 balíček peněz** – závazné ukazatele „výdaje celkem/platy+úvazky/OON“; zachování manažerského prostoru ředitele školy
- z pohledu rozpočtu příspěvkové organizace obce se jedná o výnosy

AKTUÁLNÍ INFORMACE A ČÍSLA

- rozpis rozpočtu finančních prostředků státního rozpočtu na rok 2020 na jednotlivé školy a školní družiny – **byl zveřejněn na webu MŠMT 27. ledna 2023**
- <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/financni-prostredky-stanovene-ministerstvem-pro-skoly-a-3>
- Ministerstvo celkem do oblasti regionálního školství zřizovaného územními samosprávnými celky rozepsalo **182,9 mld. Kč**, z toho
 - **83 %** (151,9 mld. Kč) je rozepsáno přímo ministerstvem jednotlivým školám a
 - 19,3 mld. Kč je rozepsáno krajským úřadům prostřednictvím republikových normativů (+ 11,4 mld. Kč do rezervy k řešení vymezených situací)
- Z výše uvedených 151,9 mld. Kč je na platy vyčleněno 131,8 mld. Kč pro více než **266 tisíc zaměstnanců**

DEFINICE NĚKTERÝCH POJMŮ

- **PHmax** – maximální týdenní počet hodin vzdělávání podle rámcového vzdělávacího programu financovaný ze státního rozpočtu.
- **PHAmx** – maximální týdenní počet hodin přímé pedagogické činnosti asistenta pedagoga financovaný ze státního rozpočtu ve školách a třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona, ve třídách přípravného stupně základní školy speciální a odděleních pro žáky uvedené § 16 odst. 9 školského zákona.
- **PHmax a PHAmx se stanoví odděleně pro každý druh školy či školní družinu samostatně. Nevyužité PHmax a PHAmx nelze využít pro jiný druh školy či školní družinu. Nevyužité PHmax nelze využít na asistenty pedagoga a naopak.**
- **PHškoly** – skutečný počet odučených hodin na realizaci rámcového vzdělávacího programu, určuje se z výkazu P 1c-01 odd. IVb. a IVc. (více v metodickém pokynu k tomuto výkazu).
- **PHasistent** – skutečný počet hodin přímé pedagogické činnosti asistenta pedagoga, určuje se z výkazu P 1c-01 odd. IVb. a IVc. (více v metodickém pokynu k tomuto výkazu).
- **PHškoly a PHAasistent se stanoví odděleně pro každý druh školy a školní družinu.**

Děkuji za pozornost!

Pavla Katzová, sekce ekonomická a legislativní MŠMT

e-mail: pavla.katzova@msmt.cz